

LAN

Long Alliantie Nederland

nieuwsbericht

9

Uitgave 9, 30 september 2014

In dit nieuwsbericht:

1. Inhalatorgebruik.nl uitgebreid met nieuwe inhalatie instructies
2. Optimale prikkelstructuur voor minder ziekenhuisopnamedagen COPD?
3. Gezocht: pilotregio's landelijk transmuraal zorgpad COPD longaanval met ziekenhuisopname
4. Start ontwikkeling Richtlijn COPD longaanval met ziekenhuisopname
5. Actie voor minder verloren werkdagen door astma en COPD
6. 8^e CAHAG Conferentie op donderdag 15 januari 2015
7. Longen op de agenda
8. Meer informatie over de Long Alliantie Nederland
9. Aanmelden voor de nieuwsbrief

1. Inhalatorgebruik.nl uitgebreid met nieuwe inhalatie instructies

Op www.inhalatorgebruik.nl zijn landelijk uniforme inhalatie instructies te vinden. Patiënten gebruiken inhalatiemedicatie beter, als alle zorgverleners gebruik maken van deze landelijk uniforme instructies.

Ab Klink en Tanya Levy (VGZ) ontvangen de nieuwste landelijk eenduidige inhalatie protocollen uit handen van Gausje ter Horst (voorzitter LAN)

De Long Alliantie Nederland werkt aan een complete set van inhalatie instructies, zodat voor iedere inhalator een eenduidig landelijk inhalatieprotocol is. Onlangs zijn aan de bestaande inhalatieprotocollen weer nieuwe inhalatieprotocollen toegevoegd.

De inhalatie instructies zijn ontwikkeld in samenwerking met de Longfonds patiëntenvereniging, beroepsverenigingen, zorgverzekeraars en farmaceutische bedrijven. De inhalatieprotocollen zijn opgesteld in nauwe samenwerking met Stichting Inhalatie Medicatie Instructie School (IMIS), Kwaliteitskring NODE (namens de branchevereniging van apothekers (KNMP), de Tjongerschans (namens de V&VN Longverpleegkundigen). De wetenschappelijke onderbouwing is verzorgd door de afdeling Farmaceutische Technologie en Biofarmacie van de Rijksuniversiteit Groningen.

De inhalatieprotocollen zijn mede mogelijk gemaakt door zorgverzekeraar Coöperatie VGZ, die innovatieve zorginitiatieven ondersteunt. De ontwikkeling van de website www.inhalatorgebruik.nl is oorspronkelijk een initiatief van AstraZeneca, Boehringer Ingelheim en GlaxoSmithKline. Zij hebben als lidorganisaties van de LAN de website overgedragen aan de LAN.

2. Optimale prikkelstructuur voor minder ziekenhuisopnamedagen COPD?

Longaanvallen veroorzaken veel leed, ziekenhuisopnames en kosten. In het kader van het Nationaal Actieprogramma Chronische Longziekten heeft de LAN de ambitie 25% minder ziekenhuisopnamedagen voor COPD longaanvallen te realiseren. Hiertoe wordt het “landelijk transmuraal zorgpad COPD longaanval met ziekenhuisopname” opgesteld, dat focust op betere zorg tijdens en na de ziekenhuisopname en op patiënten met (een grote kans op) heropnames.

Op 19 september jl. is tijdens een invitationale conference van de Long Alliantie Nederland gesproken over de huidige bekostigingsstructuur en –prikkel voor het reduceren van het aantal ziekenhuisopnames.

De conclusie is dat de huidige structuur geen positieve bijdrage levert aan minder ziekenhuisopnamedagen. Om minder (her)opnames te bereiken is intensievere zorg (zowel in het ziekenhuis als in de eerste lijn) nodig, maar dit levert ziekenhuizen financieel minder inkomsten op. Dit is geïllustreerd door de IJsselmeerziekenhuizen, dat dankzij een succesvol zorgpad minder ziekenhuisopnames en betere kwaliteit van leven van COPD patiënten weet te bereiken maar tegelijk structureel minder financiële inkomsten heeft

Ziekenhuizen hebben vastgestelde budgetten die nauwelijks groeien. De toenemende zorgvraag dwingt ziekenhuizen ‘vanzelf’ te werken aan minder ziekenhuisopnames en kortere opnames. Echter: een positieve prikkel voor ziekenhuizen wordt als kansrijker gezien om minder ziekenhuisopnames te bereiken. Daarom is ingegaan op:

- Andere / nieuwe vormen van contracteren die in het buitenland worden toegepast en zijn uitgewerkt in het recent uitgebrachte VEROZ rapport “[meer zorgrendement per euro vereist contractinnovatie](#)”. Hierbij gaat het onder meer om shared saving en tripple aim modellen.
- Experimentele contractinnovaties die op dit moment in Nederland worden uitgetest (zowel bij COPD als andere zorg), met name in de provincie Friesland.
- Contractinnovatie binnen de huidige systematiek, bijvoorbeeld door meerjarige contracten af te sluiten in plaats van de huidige eenjarige contracten.

Bij het invoeren van nieuwe contractvormen zijn vooraf goede afspraken nodig over welke patiënten worden geïncludeerd en welke uitkomsten moeten verbeteren op het niveau van individuele patiënt en het collectief. Het risico bij nieuwe contractvormen is dat ook daar (soms na enige tijd) sprake blijkt van perverse prikkels, daarom is het raadzaam om deze contractvormen eerst goed in pilotregio's te testen.

Het is van belang ervaringen met andere prikkels / contractvormen systematisch te benutten voor het "landelijk transmuraal zorgpad COPD longaanval met ziekenhuisopname". Hiertoe wordt binnen de LAN een werkgroep ingesteld. Uiteindelijk is landelijke opschaling van een goedwerkende prikkelstructuur noodzakelijk om de ambitieuze doelstelling van 25% minder ziekenhuisopnamedagen COPD te bereiken. En te zorgen voor minder leed bij COPD patiënten en hun naasten.

3. Gezocht: pilotregio's landelijk transmuraal zorgpad COPD longaanval met ziekenhuisopname

De Long Alliantie Nederland nodigt zorggroepen en ziekenhuizen uit zich te melden als pilotregio om als eerste aan de slag te gaan met het toepassen van het landelijk transmuraal zorgpad COPD longaanval met ziekenhuisopname.

COPD longaanvallen (exacerbaties) veroorzaken veel leed en zorgkosten. Jaarlijks verblijven COPD patiënten meer dan 200.000 dagen in ziekenhuizen door longaanvallen. De verwachting is dat dit aantal bij ongewijzigd beleid zal toenemen, onder meer door de toename van het aantal mensen met (ernstig) COPD. Er is een groot verbeterpotentieel: op dit moment is sprake van grote variatie in opnames in Nederland en meer dan 50% van de huidige ziekenhuisopnames betreft heropnames. Er zijn regio's waar met een gerichte gecombineerde aanpak van eerstelijns en ziekenhuizen goede resultaten worden bereikt met minder (her)opnames.

Met steun van het Innovatiefonds Zorgverzekeraars ontwikkelt de Long Alliantie Nederland (LAN) het 'landelijk transmuraal zorgpad COPD longaanval met ziekenhuisopname'. Het zorgpad moet bijdragen aan minder opnamedagen. Volgens planning wordt het zorgpad (versie 1.0) rond maart 2015 opgeleverd. Voor het testen van het werken met het zorgpad (versie 1.0) selecteert de LAN zes pilotregio's, waarbij

een pilotregio tenminste bestaat uit (tenminste) één ziekenhuis en één zorggroep. Enkele van de voordelen van het aanmelden als pilotregio zijn:

- U bent actief betrokken bij het ontwerp van het landelijk transmuraal zorgpad COPD longaanval met ziekenhuisopname, dat vanaf 2018 de (inhoudelijke) basis vormt voor de COPD zorginkoop en door alle ziekenhuizen en zorggroepen gaat worden toegepast.
- U loopt voorop in Nederland in de COPD zorg voor uw patiënten, mede doordat het zorgpad gebruik maakt van zo veel mogelijk kennis en evidence in binnen- en buitenland en omdat actief wordt gewerkt aan de samenwerking tussen ziekenhuis en zorggroep(en) in uw regio;
- U ontvangt een financiële vergoeding voor het aanstellen van een projectleider voor het invoeren van het zorgpad. Ook ontvangt u inhoudelijke implementatie ondersteuning van LAN en het CBO.

Aanmelden als pilotregio kan tot uiterlijk 15 oktober 2014. De bijlagen bij dit nieuwsbericht geven meer informatie over het zorgpad en hoe u zich kunt aanmelden. Ook vindt u meer informatie op: <http://www.longalliantie.nl/zorgpad/>

4. Start ontwikkeling Richtlijn COPD longaanval met ziekenhuisopname

In september 2014 is een landelijke werkgroep van NVALT en LAN gestart met de ontwikkeling van de richtlijn COPD longaanval met ziekenhuisopname. Deze richtlijn richt zich op de behandeling van mensen die met een acute COPD longaanval in het ziekenhuis zijn opgenomen. Deze ziekenhuiszorg is op dit in beperkte mate in richtlijnen uitgewerkt.

Met deze richtlijn ontwikkeling kan worden gestart dankzij een subsidie van de Stichting Kwaliteitsgelden Medisch Specialisten (SKMS). De werkgroep bestaat uit deelnemers van onder meer NVALT, CAHAG, V&VN Longverpleegkundigen, NVD, KNGF en LAN. Inhoudelijke ondersteuning van het project wordt verzorgd door het Kennisinstituut van Medisch Specialisten. De richtlijn gaat onderdeel uitmaken van het landelijk zorgpad COPD longaanval met ziekenhuisopname.

5. Actie voor minder verloren werkdagen door longziekten

In het kader van doel 2 uit het Nationaal Actieprogramma Chronische Longziekten, om 15% minder verloren werkdagen te hebben als gevolg van longziekten, zijn twee werkgroepen actief. De eerste houdt zich bezig met blootstelling aan schadelijke stoffen, zoals kwartsstof en endotoxinen. Er wordt gewerkt aan een breed meerjarenprogramma waarbij in meerdere branches de blootstelling aan schadelijke stoffen en de daaraan verbonden verloren werkdagen worden teruggebracht. Ook is er een initiatief gestart om een nieuwe vorm van nascholing te ontwikkelen over longziekten, gericht op de bedrijfsgeneeskundige zorg. Het doel is om in enkele jaren alle mensen in de bedrijfsgeneeskundige zorg de kennis en methoden om longziekten op het werk aan te pakken te laten optimaliseren. Voor meer informatie over deze activiteiten kunt u contact opnemen met [Benjamin van Wijngaarden](#).

6. 8ste CAHAG Conferentie op donderdag 15 januari 2015

Op donderdag 15 januari 2015 wordt voor de 8^e keer de CAHAG conferentie georganiseerd. Op deze 8ste CAHAG Conferentie wordt u bijgepraat over actuele ontwikkelingen rondom astma en COPD in de 1e lijn.

Voor het plenaire gedeelte heeft de CAHAG dr. Vince Mak uit Londen bereid gevonden te spreken. Dr. Vince Mak, autoriteit op het gebied van doelmatig voorschrijven, zal de nieuwste data uit Engeland presenteren en ingaan op parallellen met de prescriptiecijfers in ons land. Verdere onderwerpen zijn de nieuwe NHG standaarden COPD en astma bij volwassenen die in het voorjaar van 2015 van kracht zijn, de rol die de ziektelastmeting kan hebben bij patientempowerment, de stand van zaken bij zorggroepen, exacerbatie, zelfmanagement bij astma en COPD, optimale diagnostiek, etc.

Er is ruimte voor het presenteren van actuele (wetenschappelijke) ontwikkelingen en resultaten van recent onderzoek. De CAHAG Conferentie is voor (kader)huisartsen die affiniteit hebben met het onderwerp astma & COPD, wetenschappelijk onderzoekers astma & COPD, (kinder)longartsen, apothekers, fysiotherapeuten & diëtisten met affiniteit voor de 1e lijn, (opleiders) praktijkassistenten, praktijkverpleegkundigen en praktijkondersteuners, longverpleegkundigen, coördinatoren, medewerkers betrokken bij (regionale en zorggroep) astma & COPD-projecten en andere betrokkenen.

De CAHAG roept onderzoekers op een abstract in te dienen vóór 1 november 2014. In december hoort u of u uw abstract mag presenteren binnen een parallelsessie, posterpresentatie of posterdiscussie. Als spreker heeft u gratis toegang tot de conferentie. U kunt uw abstract indienen via: www.cahagconferentie.nl

Als u de CAHAG Conferentie als deelnemer wilt bezoeken kunt u het programma raadplegen en u opgeven via: www.cahagconferentie.nl

7. Longen op de agenda

Hieronder een overzicht van relevante congressen en bijeenkomsten op het gebied van longen en gerelateerde onderwerpen.

Wanneer	Wat	Meer informatie
Meerdere data 2014	Wetenschappelijke congressen: website NRS 	Voor meer informatie, klik HIER
Meerdere data 2014	NVLA scholing 	Voor meer informatie, klik HIER
Meerdere data 2014	Diverse symposia en congressen op het gebied van Longzorg 	Voor meer informatie, klik HIER
Meerdere data 2014	Diverse nascholingen op het gebied van Longzorg 	Voor meer informatie, klik HIER
Najaar 2014	Xpert-cursus Longziekten; verdiepingscursus voor de ervaren PVK/POH. Ontwikkeld door de	Voor meer informatie, klik HIER

	V&VN PVK/POH i.s.m. de CAHAG	
1 oktober 2014	Symposium "Luchtkwaliteit en longziekten, beter voorkomen dan genezen"	Voor meer informatie, klik HIER
1 oktober 2014	Symposium Luchtkwaliteit en Longziekten (AMC Amsterdam)	Voor meer informatie, klik HIER
2 oktober 2014	V&VN Longverpleegkundigen regiobijscholing najaar Oost – Apeldoorn	www.healthinvestment.nl
2 oktober 2014	Mini Astma on Top editie NL, voor longverpleegkundigen en POH te Ede	www.davoschool.nl
8 oktober 2014	V&VN Longverpleegkundigen regiobijscholing – najaar West - Amsterdam	www.healthinvestment.nl
22 oktober 2014	V&VN Longverpleegkundigen regiobijscholing – najaar Noord - Assen	www.healthinvestment.nl
29 oktober 2013	ERS Highlights	www.healthinvestment.nl
5 november 2014	V&VN Longverpleegkundigen regiobijscholing – najaar Midden - Breukelen	www.healthinvestment.nl
13 november 2014	V&VN Longverpleegkundigen regiobijscholing – najaar Zuid - Breda	www.healthinvestment.nl
14 november 2014	Young Investigator Symposium 2014, namens de Nederlands Respiratory Society	Voor meer informatie, zie: - Uitnodiging - Flyer
11 december 2014	Big5 Lustrumcongres	www.healthinvestment.nl
18 december 2014	12e V&VN Longsymposium	www.healthinvestment.nl
19 december 2014	LAN Ledenvergadering	www.davoschool.nl
11-15 januari 2015	WinterKlas, kinderartsencursus, Davos (Zwitserland)	www.davoschool.nl
15 januari 2015	8ste CAHAG Conferentie	www.cahagconferentie.nl
31 januari – 4 februari 2015	DERMasterclass, vierdaagse toptraining voor de dermatoloog.	www.davoschool.nl

	Davos, Zwitserland	
4-7 maart 2015	Hoogtestage in de KNO, een neusje voor allergie. Cursus voor KNO artsen, KNO i.o. en allergologen. Davos, Zwitserland	www.davosschool.nl
11-14 maart 2015	Longverpleegkundigensymposium Astma on Top. Davos, Zwitserland	www.davosschool.nl
15-18 maart 2015	Op de Hoogte van Astma, Longartsensymposium voor longartsen en longartsen i.o. Davos, Zwitserland	www.davosschool.nl
25-28 maart 2015	Chronische obstructieve longziekten in de praktijk, huisartsencursus. Davos, Zwitserland	www.davosschool.nl
Dinsdag 21 en woensdag 22 april	Longdagen 2015	www.longdagen.nl

De agenda kunt u ook vinden op onze website www.longalliantie.nl. Als u gegevens wilt aanleveren voor "Longen op de Agenda" dan kunt u die sturen naar nijdeken@longalliantie.nl.

8. Meer informatie over de Long Alliantie Nederland

De Long Alliantie Nederland (LAN) is de federatieve vereniging van vooraanstaande partijen in Nederland op het gebied van chronische longzorg. De doelen van de LAN zijn:

- Het terugdringen van het aantal mensen met chronische longaandoeningen;
- Het terugdringen van de ernst van hun ziekte en het aantal sterfgevallen als gevolg van chronische longaandoeningen;
- Het bevorderen van de kwaliteit van leven van mensen met chronische longaandoeningen.

Leden van de Long Alliantie Nederland:

- Longcentra Nederland;
- Longfonds patiëntenvereniging ([Longfonds](#));
- Longfonds stichting ([longfonds](#));
- Koninklijk Nederlands Genootschap voor Fysiotherapie ([KNGF](#));
- Koninklijke Nederlandse Maatschappij ter Bevordering der Pharmacie ([KNMP](#));
- Nederlands Instituut van Psychologen ([NIP](#));
- Nederlands Respiratoir Samenwerkingsverband ([NRS](#));
- Nederlandse Vereniging van Artsen voor Longziekten en Tuberculose ([NVALT](#));
- Nederlandse Vereniging van Diëtisten ([NVD](#));
- Nederlandse Vereniging van Longfunctieanalisten ([NVLA](#));
- Nederlandse Vereniging voor Kindergeneeskunde ([NVK](#));
- SAN Centra voor Medische Diagnostiek ([SAN](#));

- Stichting COPD en Astma Huisartsen Adviesgroep ([CAHAG](#)) namens het Nederlandse Huisartsen Genootschap ([NHG](#)) en de Landelijke Huisartsen Vereniging ([LHV](#))
- V&VN Longverpleegkundigen, mede namens de V&VN Praktijkverpleegkundigen & Praktijkondersteuners ([V&VN](#))
- Vereniging Nederland-Davos ([Nederland-Davos](#));

Bedrijfsleden:

- Achmea ([Achmea](#));
- Almirall ([Almirall](#));
- AstraZeneca ([AstraZeneca](#));
- Boehringer Ingelheim ([Boehringer Ingelheim](#));
- Chiesi Pharmaceuticals ([Chiesi](#));
- GlaxoSmithKline ([GSK](#));
- Focus Care Pharmaceuticals ([Focus Care](#))
- Meda Pharma ([Meda Pharma](#));
- Medidis ([Medidis](#));
- Mediq ([Mediq](#));
- Mundipharma Pharmaceuticals ([Mundipharma Pharmaceuticals](#))
- Novartis ([Novartis](#));
- Nutricia ([Nutricia](#));
- Takeda ([Takeda](#));
- Pfizer ([Pfizer](#));
- Sandoz ([Sandoz](#));
- Teva Pharma Nederland ([Teva](#))
- Coöperatie VGZ ([CVGZ](#)).

Gezamenlijk maken deze partijen zich hard voor een optimale preventie en zorg voor mensen met een chronische longaandoening. Samenwerking binnen de LAN moet zorgen voor synergie. Contactgegevens: Long Alliantie Nederland, Stationsplein 125, 3818 LE Amersfoort, KvK 32143205, Triodos Bank 390227919, info@longalliantie.nl en telefoonnummer 033-4218418.

9. Aanmelden voor dit nieuwsbericht

Dit maandelijks digitale nieuwsbericht is bedoeld om u te informeren over de Long Alliantie Nederland. Geadresseerden zijn leden, relaties en belangstellenden van de LAN.

Als u zich wilt opgeven of afmelden voor dit nieuwsbericht, of als meer personen binnen uw organisatie dit nieuwsbericht willen ontvangen, dan kunt u dat doorgeven aan: nijdeken@longalliantie.nl en telefoonnummer 033 - 421 84 18.